

Wigzell att göra reda i detta som alltmer börjar likna något av en »affär«.

Vem kommer till seminariet?

Samtidigt som man är sysselsatt med att stoppa vår öppna granskning – en granskning som nog de flesta verksamma inom den rättspsykiatriska vården, forskare, ledarskribenter, politiker, m fl, närmast kräver – bjuder Socialstyrelsen in till ett höstseminarium om, ja just det, utvärdering av den rättspsykiatriska vården. Vem tror man kommer att delta i ett sådant seminarium? Frågan är nämligen, och detta är minst sagt obehagligt: Vem kan lita på Socialstyrelsen?

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Replik:

Absolut sekretess hindrar utlämning

II Socialstyrelsen har självklart inget intresse av att mörklägga de uppgifter som ligger till grund för vår rapport om den rättspsykiatriska vården. Men det material Henrik Belfrage begärt ut innehåller uppgifter som vi genom särskilt tillstånd av Rikspolisstyrelsen erhållit från det sk belastningsregistret.

Rikspolisstyrelsen påpekade i sitt beslut att uppgifterna hos Socialstyrelsen omfattas av en bestämmelse i Sekretesslagen om absolut sekretess.

Det är alltså omöjligt för Socialstyrelsen att tillmötesgå Henrik Belfrage. Henrik Belfrage har fått ett avslagsbeslut från Socialstyrelsen med besked om hur man överklagar.

Kritisk granskning välkomnas

Det ligger självklart i Socialstyrelsens intresse att utsättas för kritisk granskning. Det är bl a därför som Socialstyrelsen har tagit initiativ till den konferens Henrik Belfrage nämner. Och det var därför vi begärde att de vetenskapliga råden skulle granska rapporten för att påvisa eventuella orimligheter. De har haft tillgång till grunddata i den mån de önskat.

I övrigt hänvisar jag till Läkartidningen 25/2002, där jag mer utförligt går in på flera av de frågor som Henrik Belfrage tar upp.

Nina Rehnqvist
överdirektör
Socialstyrelsen

Grava sakfel från Kalla fakta

II Reportrarna vid Kalla fakta förefaller oförmögna att föra en debatt med relevanta sakargument (se Läkartidningen 30–31/2002). Den grundläggande frågan om vilka medicinska krav man ska kunna ställa för att acceptera ett samband har man gett upp och i stället fokuserat sig på att sakkunnigläkarna tjänar för mycket och är beroende av försäkringsbolagen.

Man vill på ett försmädligt sätt försöka få läsarna att tro att sakkunnigläkarna sätter låga invaliditeter/säger nej till samband för att bolagen ska tjäna mer pengar. Som bevis på den tesen framförs att om man överklagar till Trafikskadenämnden så får 41,4 procent högre ersättning.

Detta är dock som Kalla fakta mycket väl förstår en helt irrelevant siffra. Den har väldigt lite att göra med sakkunnigläkarna, utan det rör hela den ekonomiska uppgörelsen som läkarna inte är inblandade i.

Rimlig siffra

Om man tittar lite närmare på siffrorna i Trafikskadenämndens årsbok som Kalla fakta refererar till visar det sig att man totalt granskat 3 131 ärenden år 2000. Av dessa fick 69 skadade högre ersättning på grund av ändrad sambandsbedömning alternativt högre invaliditet. Det ger en ändringsfrekvens av sakkunnigläkarnas bedömningar på 2,2 procent. Det är en enligt min åsikt högst acceptabel siffra.

Sakkunnigläkarna har granskats tidigare, av Finansinspektionen 1993-06-

17. En oberoende neurolog gick då igenom 68 whiplash-ärenden. I 51 procent satte han samma invaliditet, i 22 procent en högre och i 29 procent en lägre invaliditet! Slutsatsen blev: »inspektionen kan inte finna att något tyder på en tendens till att de rådgivande läkarna åsätter en lägre invaliditet än inspektionens läkare« och att man inte fann anledning till mer ingående granskning.

Man kan naturligtvis gärna göra ytterligare granskningar av systemet, det är inget som sakkunnigläkarna är oroliga för.

Parodiskt – och tragiskt

Det blir närmast parodiskt att Kalla fakta anklagar oss för sakfel när det uppenbarligen ingår i Kalla faktas arbetssätt att glida på sanningen, att medvetet feltolka siffror, allt för att få ett tillspetsat program/inlägg. Det är dock även tragiskt, för det gör att berörda parter bara reagerar med förstäelig ilska i stället för att lugnt och sansat försöka diskutera de relevanta problemställningar som finns.

Det är knappast givande att fortsätta debatten med Kalla faktas reportrar, men jag hoppas fortfarande på ett mer intellektuellt samtal i rätt medicinskt forum och att man där kan komma fram till något slags konsensus om var vetenskapen idag står vad gäller sambandsbedömningar i whiplash-ärenden.

Tycho Tullberg

sakkunnigläkare, ortoped,
Stockholm Spine Center,
Löwenströmska sjukhuset, Stockholm

Tobaksindustrin brister i trovärdighet

II Swedish Matches informationsdirektör Bo Aulin har gått till angrepp mot oss (LT 28–29/2002 och LT 30–31/2002) efter artikeln om tobaksindustrins strategier och samarbete i Sverige (LT 24/2002). Han ondgör sig bland annat över vårt användande av referenser, beskyller oss för förment vetenskaplighet och vill reducera vår kartläggning till ett uttryck för fanatism och illvilja.

Aulin tycker sig också få klä skott för allt vad tobaksindustrin gjort, något som naturligtvis inte stämmer. Klart är dock att han bör ha haft en god insyn i vad som pågick i tobaksbranschen eftersom han ända sedan 1980-talet haft en central position på Tobaksbolaget/Swedish Match med många internationella kontakter.

Tyngdpunkten i vår artikel låg på de strategier Philip Morris (PM) använt för

sin verksamhet i Norden. Vad vi i vår granskning också fann intressant var de dokument som visade på ett samarbete mellan Swedish Match (SM) och de amerikanska tobaksjättarna, information som inte tidigare varit känd.

Total öppenhet?

Det är därför anmärkningsvärt när Aulin vill göra gällande att SM alltid verkat för total öppenhet, att man aldrig förtigit eller dolt fakta.

Ingenstans i årsredovisningar eller andra öppna företagskällor har vi kunnat hitta information om SMs engagemang i Center for Indoor Air Research (CIAR), en hårt kritiserad forskningsstiftelse som initierades och finansierades av tobaksbranschen för att dra uppmärksamheten från passiv rökning som en hälsofara.